

2025-12-22 Nr. NV-3032

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-1488(2) TAIS-25-11802(3)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240 11-1, 12, 17, 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-232(2)“ PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-07-30	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2025-12-09	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narių M. Skamarako, P. Visocko, K. Vilkausko, A. Busilos, L. Vaitiekūnienės, O. Leiputės, J. Šukevičienės inicijuotomis Statybos įstatymo pataisomis siekiama gražinti iki Statybos įstatymo pakeitimo galiojusias nuostatas, susijusias su statinio (projekto) (jo dalies) ekspertizės paslaugų teikimo keliamais kvalifikaciniais reikalavimais, paslaugų teikėjų atestavimu ir jų kontrole. Taip pat siekiama nustatyti, kad ypatingų statinių (jų projektų) (jų dalies), taip pat kitų aiškiai įstatyme apibrėžiamų statinių, tame tarpe ir tų, kurių projektavimas ir (ar) statyba finansuojami Lietuvos Respublikos (įskaitant Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas) biudžeto lėšomis, valstybės vardu pasiskolintomis arba valstybės garantuotų paskolų lėšomis, valstybės pinigų fondų lėšomis, savivaldybių biudžetų lėšomis, ekspertizės rangovais gali būti tik juridiniai asmenys, atitinkantys įstatyme nustatytus kvalifikacinius reikalavimus. Anot pataisų iniciatoriaus, Įstatymo projektu bus užtikrinta ypatingų ir kitų įstatyme apibrėžiamų statinių kvalifikuota statinio (projekto) (jo dalis) ekspertizė, sudarytos sąlygos efektyviai kontroliuoti šios paslaugos teikimą, išvengti interesų konfliktų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Nepritarti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 11-1, 12, 17, 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-232(2) dėl šių priežasčių:

- siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintų teisėkūros tikslingumo ir proporcingumo principų. *Sistemiškai vertinant Statybos įstatymo ir Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo nuostatas, galiojantis teisinis reguliavimas dėl statinių projektų ir statinių ekspertizės rangovams ir vadovams keliamų reikalavimų yra pakankamas, užtikrina valstybės vykdomą šių subjektų veiklos priežiūrą, viešojo intereso šioje srityje apsaugą, todėl nėra pagrindo jo keisti;*
- Statybos įstatymas įtvirtina vienodas visų ekspertizės rangovų teises, pareigas (įskaitant pareigą draustis privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu) ir atsakomybę, neatsižvelgiant į ekspertizės rangovo juridinį statusą. Be to, visų ekspertizės rangovų priežiūrą, neatsižvelgiant į ekspertizės rangovo juridinį statusą, pagal nustatytą kompetenciją atlieka Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija;
- Statybos įstatyme nustatyta, kad ne tik statinių projektų ir statinių ekspertizės rangovais, bet ir kitais statybos dalyviais, teikiančiais intelektines paslaugas (statinių projektuotojais, statinių statybos techninės priežiūros rangovais ir kt.), gali būti tiek fiziniai asmenys, tiek juridiniai asmenys, neribojant fizinių asmenų galimybes teikti paslaugas tokia pačia apimtimi, kokia jas gali teikti juridiniai asmenys. Statybos įstatyme nenumatytas privalomas intelektines paslaugas teikiančių statybos dalyvių (juridinių asmenų), įskaitant ekspertizės rangovus, atestavimas. Statybos įstatyme nustatytas reikalavimas būti juridiniu asmeniu tik ypatingųjų statinių, branduolinės energetikos objekto statinių ir neypatingųjų statinių, esančių kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje, statybos rangovams ir numatytas šių juridinių asmenų privalomas atestavimas.
- Viešojo intereso apsaugą teikiant ekspertizės paslaugas užtikrina fiziniais asmenimis, siekiantiems vadovauti statinių projektų (jų dalių) ekspertizei ir statinių (jų dalių) ekspertizei, *keliami Statybos įstatyme nurodyti kvalifikaciniai reikalavimai, šių fizinių asmenų atestavimas, kuris apima profesinių ir teisinių žinių tikrinimą, ir atestavimą atliekančios organizacijos vykdoma veiklos priežiūra*. Statybos įstatyme įtvirtinta, kad statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų atestavimą atlieka viešojo įstaiga Statybos sektoriaus vystymo agentūra, išskyrus architektų atestavimą – jį atlieka asociacija Lietuvos architektų rūmai. Atestavimą atliekanti organizacija, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį, pasekmes, aplinkybes, kuriomis padarytas

pažeidimas, turi teisę sustabdyti, panaikinti kvalifikacijos atestato galiojimą ar pareikšti įspėjimą statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovams.

- Įstatymo projekto siūlomas teisinis reguliavimas, numatantis galimybę tam tikras ekspertizės paslaugas teikti tik juridiniams asmenims, atitinkantiems Įstatymo projekto nurodytus reikalavimus, nepagrįstai apribotų ekspertizės rangovų konkurenciją, dėl to galėtų padidėti ekspertizės paslaugų kainos.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas teiktas derinti Lietuvos architektų rūmams, Lietuvos architektų sąjungai, Lietuvos geodezininkų ir matininkų sąjungai, Lietuvos geologijos tarnybai, Lietuvos geologų sąjungai, Lietuvos matininkų asociacijai, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijai, Lietuvos projektavimo įmonių asociacijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Energetikos ministerijai, Finansų ministerijai, Konkurencijos tarybai, Kultūros ministerijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Susisiekimo ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Teisingumo ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos statybininkų asociacijai, Lietuvos statybos inžinierių sąjungai, Lietuvos žemėtvarkos ir hidrotechnikos inžinierių sąjungai, Pastatų sertifikavimo ekspertų asociacijai, Projektų ekspertizės ir gaisro saugos įmonių asociacijai, Statybos inžinierių asociacijai, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai, viešajai įstaigai Statybos sektoriaus vystymo agentūrai.

Lietuvos architektų rūmai, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Kultūros ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų ir pasiūlymų dėl Projekto neturėjo. Ekonomikos ir inovacijų ministerija nurodė, kad pastabų dėl Projekto neturi, tačiau pateikė pastabą dėl Įstatymo projekto, kuri galėtų būti įtraukta į Projektą. Į šią pastabą atsižvelgta.

Specialiųjų tyrimų tarnyba nurodė, kad Projektas antikorupciniu požiūriu pagal Specialiųjų tyrimų tarnybos kompetenciją nevertintinas.

Į Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta. Į Lietuvos statybininkų asociacijos, Projektų ekspertizės ir gaisro saugos įmonių asociacijos pateiktas pastabas ir pasiūlymus neatsižvelgta – argumentai pateikti derinimo pažymoje. Nepritaria nutarimo projektui ir prašo pritarti įstatymo projektui.

Kitos suinteresuotos institucijos ir subjektai per nustatytą terminą pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje pastabų ir pasiūlymų neturi.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Ieva Bardauskienė

Ekonomikos politikos grupė, patarėja